

GÜNEY AFRIKA ÜLKE NOTU

İÇİNDEKİLER	SAYFA
GENEL BİLGİLER	2
DIŞ TİCARET BİLGİLERİ	3
GENEL EKONOMİK DURUM	4
GÜNEY AFRIKA'NIN DIŞ TİCARETİ	5
1.1.Genel Durum	5
1.2.Ülkelere Göre Dış Ticaret	5
1.3. Sektörlere Göre Dış Ticaret	8
1.4. Başlıca Sektörler	10
TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA TİCARİ İLİŞKİLERİ	16
A. Türkiye-Güney Afrika Dış Ticareti	17
1.1. Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatı	17
1.2. Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatı	19
B. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları Sektörü Dış Ticareti	21
1.1. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İhracatı	21
1.2. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İthalatı	23
C. Türkiye-Güney Afrika Makine ve Aksamları Sektörü Dış Ticareti	24
1.1. Türkiye'nin Güney Afrika'ya Makine ve Aksamları İhracatı	25
1.2. Türkiye'nin Güney Afrika'dan Makine ve Aksamları İthalatı	26
GÜNEY AFRIKA İLE TİCARİ İLİŞKİLERDE BİLİNMESİ GEREKLİ BAZI KONULAR-SORUNLAR	28
YARARLI ADRESLER VE LİNKLER	30
Kaynaklar	31

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	: Güney Afrika Cumhuriyeti
Başkenti	: Pretoria (Cape Town Yasama, Bloemfontein Yargı Merkezidir.)
Devlet Başkanı	: Jacob Zuma
Yönetim Şekli	: Cumhuriyet
Dili	: Afrikanca, İngilizce ve 9 Afrika Dili: Ndebele, Pedi, Sotho, Swazi, Tsonga, Tswana, Venda, Xhosa, Zolo
Dini	: Hıristiyan %68, Müslüman %2, Hindu %1.5, yerel inançlar ve animizm %28.5
Etnik Yapı	: Zenci %75.2, beyaz %13.6, Hintli %2.6, diğer %8.6
Para Birimi	: Güney Afrika Randı – ZAR (1 \$= 8,33 RAND)
Yüzölçümü	: 1.219.912 km ²
Ülke Sınırları	: Botswana 1.840 km, Lesotho 909 km, Mozambique 491 km, Namibia 967 km, Swaziland 430 km, Zimbabve 225 km (CIA Factbook)
Önemli Şehirler	: Pretoria, Johannesburg, Cape Town, Kimberley, Durban, Bloem Fontein, Port Elizabeth
Limanlar	: Durban, Richards Bay, East London, Port Elizabeth, Mossel Bay, Cape Town, Saldanha ve Ngqura
Nüfus	: 48,8 milyon (2009)
Yıllık Nüfus Artış Oranı	: %0,281 (2009)
Zaman Dilimi	: Türkiye ile saat farkı bulunmamaktadır. (Yaz saati uygulamasında -1 saat)
GSYİH	: 300,4 milyar \$ (2008)
Kişi Başına Düşen GSMH	: 10.000 \$ (2008)
GSYİH Büyüme Oranı	: %2,8 (2008)
Sektörlere Göre GSYİH Dağılımı	: Tarım, (%3,4), Endüstri (%31,3), Hizmetler (%65,3) (2008)
Enflasyon	: %11,3 (2008)
İşgücü	: 18,22 milyon (2008)
İşsizlik Oranı	: %21,7 (2008)

DIŞ TİCARET BİLGİLERİ

İhracat	: 73,9 milyar \$ (2008) (BM verileri)
İthalat	: 87,6 milyar \$ (2008) (BM verileri)
Dış Ticaret Hacmi	: 161,5 milyar \$ (2008) (BM verileri)
Dış Ticaret Dengesi	: -13,7 milyar \$ (2008) (BM verileri)
Temel İthal Maddeleri	: Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları, Nükleer Reaktörler, Kazan, Makine ve Cihazlar, Elektrikli Makine ve Cihazlar
Temel İhraç Maddeleri	: İnciler, Kıymetli Taş ve Metal Mamülleri, Madeni Paralar, Demir ve Çelik, Motorlu Kara Taşıtları, Traktör, Bisiklet, Motosiklet ve Diğerleri
İthalatında Önemli Ülkeler (2008)	: Almanya (%11,3), Çin (%11,3), ABD (%8,0), Sudi Arabistan (%6,3), Japonya (%5,6)
İhracatında Önemli Ülkeler (2008)	: Japonya (%11,0), ABD (%10,8), Almanya (%7,7), İngiltere (%6,6), Çin (%5,8)
Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatı	: 1.238 milyon \$ (2008) (TÜİK verileri)
Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatı	: 1.502 milyon \$ (2008) (TÜİK verileri)
Türkiye-Güney Afrika Dış Ticaret Hacmi	: 2.740 milyon \$ (2008) (TÜİK verileri)
Türkiye-Güney Afrika Dış Ticaret Dengesi	: -264 milyon \$ (2008) (TÜİK verileri)
Türkiye'nin Önemli İhraç Maddeleri	: İnciler, Kıymetli Taşlar (%51,7), Mineral Yakıtlar ve Yağlar (%24,1), Motorlu Kara Taşıtları (%3,9), Makine ve Aksamları (%3,2)
Türkiye'nin Önemli İthal Maddeleri	: İnciler, Kıymetli Taşlar (%54,1), Mineral Yakıtlar ve Yağlar (%13,2), Motorlu Kara Taşıtları (%11,3), Makine ve Aksamları (%7,8)

GENEL EKONOMİK DURUM

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ekonomisi dünyadaki en 'açık' ekonomilerden birisidir. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında barışçıl ve başarılı bir şekilde demokrasiye geçişiyle birlikte gerçekleşmiştir. Ülkede dış ticaretin GSYİH'deki oranı birçok Afrika ülkesinde olduğundan daha fazladır. Bu durum GAC ekonomisinin başlıca ticari ortaklarının eğilimi ve ülkedeki diğer gelişmelere bağlı görülmektedir.

GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir. Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir. Bu konu son yıllarda küresel anlamda ele alınmaya başlanmıştır. BM tarafından Millenium Development Goals (MDG) içinde de yer almıştır. GAC'da yoksulluğun azaltılması uğraşlarının tüm Afrika kıtası için örnek teşkil edeceğine düşünülmekte ve gelişmelerin diğer Afrika ülkeleri tarafından da yakından izlendiği belirtilmektedir.

Yönetimin önemli bölümünü kontrolüne almış olan siyahi yerel halk ülkede yaygın bir hakimiyet kurmuş durumdadır. Günümüzde GAC'da apartheit dönemi sonrası radikal değişimler yaşanmaktadır. 2002 yılından itibaren de ekonomide siyah rengin güçlendirilmesi (Black Economic Empowerment) kavramı ile oldukça önemsenen bir program sürdürülmektedir.

GAC yönetimi 2010 yılında bu ülkede yapılacak olan Dünya Kupası Futbol finallerini bir referans tarih olarak kabul etmiş durumdadır. GAC dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ekonomiye sahip ülkelere geniş çaplı ilgi görmektedir. FIFA'nın da büyük desteği ile birlikte Afrika kıtasında ilk kez düzenlenecek dünya çapındaki bu büyük organizasyon bu ilgi ve desteği yansıtmaktadır. FIFA'nın 3,2 milyar dolar yardım ve idari desteği tarihindeki en üst seviye durumundadır. Söz konusu organizasyona bağlı olarak ülkedeki uluslararası iş trafiğinde büyük hareketlilik başlamış durumdadır.

Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir. Bu programa bağlı olarak büyüme hızının 2004-09 arası için %4,5 ve 2010-2014 arasında da özellikle yoksulluk ve işsizlikle mücadele hedefleri nedeniyle asgari %6 olması gerektiği belirtilmektedir. Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Fakat özelleştirmenin eski popüleritesini yitireceği ifade edilmektedir. Bunun ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımlarının devletçi yaklaşım ile programda yer almasından kaynaklanacağı belirtilmektedir.

Tablo 1. Temel Ekonomik Göstergeler

	2008
GSYİH, milyar \$ (piyasa fiyatlarıyla)	300,4
Reel GSYİH büyüme oranı, %	2,8
Kişi Başına Düşen GSMH, \$	10.000
Enflasyon, %	11,3
Bütçe Açığı, GSYİH içinde %	0,002
Cari İşlemler Dengesi, milyon \$	-21.67

Dış Borç , milyar \$	39,69
İhracat* , milyar \$	73,9
İthalat* , milyar \$	87,6
Döviz kuru ortalama , 2008	0,12 \$
1 Rand :	0,09 Avro

Kaynaklar: The World Factbook (CIA), * BM Verileri

GÜNEY AFRIKA'NIN DIŞ TİCARETİ

1.1.Genel Durum

Son on beş yıllık veriler incelendiğinde 2004 yılına kadar sürekli olarak dış ticaret fazlası veren Güney Afrika'nın 2004 yılından itibaren dış ticaretinin açık vermeye başladığı görülmektedir. 2004 yılında 7,3 milyar dolar olan Güney Afrika dış ticaretindeki açık, 2005 yılında 8 milyar dolar, 2006 yılında 15,9 milyar dolar, 2007 yılında ise 15,9 milyar dolar, 2008 yılında ise 13,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Güney Afrika'nın geleneksel ithal ikameci politikası ve yerel sanayiye korumak amacıyla uygulanan yüksek gümrük tarifeleri 1990'lı yılların ortalarından itibaren değişime uğramıştır. Artan iç talep, petrol fiyatlarının yükselmesi, savunma sanayinde yapılan dış alımlar ve 2006 yılında ülkede görülen kuraklık sonucu artan gıda ithalatı ülkenin dış ticaret dengesini olumsuz etkilemiştir.

Güney Afrika'nın ihracat performansının, Randın yabancı paralar karşısındaki değeri, altın, platin, kömür, bakır ve diğer maden ürünlerinin fiyatları ve dış ticaret partnerleri olan ülkelerin ekonomik durumuna bağlı olduğunu söylemek mümkündür.

Ülke ekonomisinde son yıllarda kaydedilen gelişmeler neticesinde imalat sanayi sektörünün GSYİH içindeki payı artmış, imalat sanayi, madencilik ve tarım sektörlerinin toplamının iki katı oranında GSYİH'ye katkı yapar konuma gelmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak Güney Afrika ihracatının kompozisyonunda da değişiklikler olmuş ve imalat sanayi ürünlerinin ihracatında artış kaydedilirken, madencilik ürünleri ihracatında düşüş kaydedilmeye başlanmıştır.

Tablo 2. 2004–2008 Yılları Arasında Güney Afrika'nın Dış Ticareti (Milyar \$)

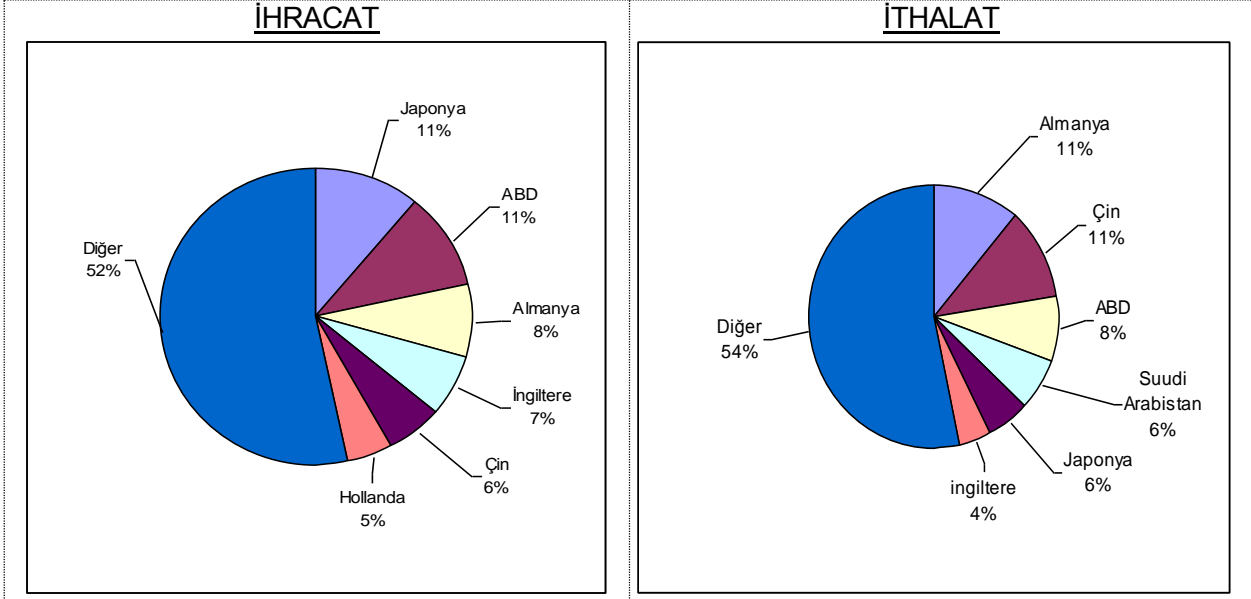
	2004	2005	2006	2007	2008
İhracat	40.3	47.0	52.6	64.0	73,9
İthalat	47.6	55.0	68.5	79.9	87,6
Dış Ticaret Dengesi	-7.3	-8,0	-15,9	-15,9	-13,7
Dış Ticaret Hacmi	87,9	102,0	121,1	143,9	161,5

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

1.2. Ülkelere Göre Dış Ticaret

Güney Afrika'nın ihracatında en önemli pay, Japonya (%11) ve ABD (%11)'ye aittir. Japonya ve ABD'nin ardından ise sırasıyla; Almanya (%8), İngiltere (%7), Çin (%6) ve Hollanda (%5) gelmektedir. İthalat yaptığı ülkelere bakıldığında ise ilk iki sırada %11'lik payları ile Almanya ve Çin bulunmaktadır. Almanya ve Çin'nin ardından ise sırasıyla; ABD (%8), Suudi Arabistan (%6), Japonya (%6) ve İngiltere (%4) gelmektedir.

Grafik 1. Güney Afrika'nın İhracat ve İthalatında Başlıca Ülkelerin Payları - 2008

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Tablo 4 ve Tablo 5'te; BM İstatistik Bölümü verilerine göre Güney Afrika'nın ihracat ve ithalat yaptığı ülkeler 2004-2008 dönemi itibariyle verilmektedir. Bu tablolarda yer almamakla birlikte BM verileri ve TÜİK verileri ışığında Güney Afrika-Türkiye dış ticareti incelendiğinde; BM verilerine göre 2008 yılında Türkiye'nin Güney Afrika'dan ithalatı 1.502 milyon \$'dır. Yine BM verilerine göre; 2008 yılında Türkiye'nin Güney Afrika'ya ihracatı 1.238 milyon \$'dır.

Tablo 3. Güney Afrika'nın İhracatının Ükelere Göre Dağılımı (Bin \$)

	ÜLKELER	2004	2005	2006	2007	2008	2008/2007 (%)Değişim
1	Japonya	4.110.387	5.149.334	6.226.977	7.039.332	8.119.609	15,3
2	ABD	4.689.548	4.893.176	6.058.239	7.528.705	7.987.446	6,1
3	Almanya	3.236.553	3.329.696	3944.251	5.106.030	5.748.890	12,6
4	İngiltere	4.215.465	5.000.163	4.627.716	4.907.275	4.905.860	0,0
5	Çin	1.055.746	1.368.724	2.108.757	4.169.608	4.309.780	3,4
6	Hollanda	1.840.694	2.341.337	2.723.682	2.880.665	3.463.622	20,2
7	Hindistan	567.192	1.170.335	783.553	1.349.482	2.279.522	68,9
8	Belçika	1.126.376	1.416.529	1.493.484	1.748.813	2.046.632	17,0
9	Zambia	733.416	849.302	1.150.536	1.421.242	1.965.425	38,3
10	İspanya	1.110.835	1.391.693	1.476.954	1.757.717	1.876.798	6,8
11	Zimbabve	929.079	1.161.503	1.065.169	1.194.814	1.688.951	41,4
12	Mozambik	787.663	991.829	908.804	1.267.187	1.608.979	27,0
13	İtalya	1.190.596	1.160.973	1.347.669	1.429.790	1.595.377	11,6
14	İsviçre	1.126.750	1.250.092	1706.985	1.370.502	1.556.438	13,6
15	G. Kore	698.552	837.014	998.966	1.161.627	1.506.741	29,7
	Diğer	12.844.672	14.679.348	15.980.018	19.693.819	23.305.474	18,3
	TOPLAM	40.263.524	46.991.048	52.601.760	64.026.608	73.965.544	15,5

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Tablo 4. Güney Afrika'nın İthalatının Ükelere Göre Dağılımı (Bin \$)

	ÜLKELER	2004	2005	2006	2007	2008	2008/2007 (%)Değişim
1	Almanya	6.751.096	7.716.116	8.584.459	9.316.860	9.914.010	6,4
2	Çin	3.574.928	4.945.611	6.879.455	8.562.745	9.909.266	15,7
3	ABD	4.112.391	4.347.653	5.216.119	6.166.137	7.037.955	14,1
4	Suudi Arabistan	2.654.980	3.046.844	3.612.450	3.606.265	5.522.995	53,2
5	Japonya	3.257.012	3.715.886	4.458.144	5.249.379	4.882.611	-7,0
6	İngiltere	3.256.720	3.036.655	3.396.515	3.863.489	3.556.168	-8,0
7	İran	2.366.674	2.250.042	2.697.758	2.955.505	3.290.393	11,3
8	Angola	262.219	296.956	366.029	1.645.794	2.686.473	63,2
9	Fransa	2.890.133	2.419.257	2.495.441	2.680.269	2.502.565	-6,6
10	Hindistan	706.174	1.102.548	1.613.235	1.777.536	2.261.935	27,3
11	İtalya	1.439.054	1.624.977	2.045.898	2.218.681	2.134.007	-3,8
12	Nijerya	807.528	653.859	1.366.675	1.771.839	1.892.426	6,8
13	Tayland	663.438	880.048	1.174.011	1.466.553	1.756.054	19,7
14	Brezilya	996.828	1309.806	1.381.333	1.658.571	1.661.143	0,2
15	Avustralya	1.123.920	1.150.628	1.404.540	1.458.468	1.630.385	11,8
	Diğer	12.740.177	16.535.754	21.777.066	25.474.493	26.954.686	6,0
	TOPLAM	47.603.272	55.032.640	68.469.128	79.872.584	87.593.072	9,7

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

BM verilerine göre Türkiye; 2008 yılında Güney Afrika'nın ihracatından %0,7 pay alarak 39. sırada bulunurken, aynı yıl ithalatından da yaklaşık %0,8 pay alarak 41. sırada yer almıştır.

1.2.1. Anti-Damping Uygulamaları

Güney Afrika, anti-damping soruşturması açan ve uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Güney Afrika Hükümeti anti-damping uygulamalarına ilişkin düzenlemeyi 2003 yılında, telafi edici vergilere ilişkin düzenlemeyi ise 2004 yılında yürürlüğe koymuştur.

1995-2006 yıllarını kapsayan dönemde toplam 200 anti-damping soruşturması başlatan Güney Afrika, 2007 yılı Ocak-Haziran döneminde üç yeni anti-damping soruşturması başlatmış, yine aynı dönem içerisinde bir adet anti-damping vergisi yürürlüğe koymuştur.

Öte yandan, Güney Afrika, Türkiye'den ithal edilen 6301.40 ve 6301.90 GTİP nolu battaniyelere, 6001.10, 6001.22 ve 6001.92 GTİP nolu örme mensucata, 5801.34 ve 5801.35 GTİP nolu dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucata, 5512.21, 5512.29, 5515.29 ve 5515.91GTİP nolu sentetik ve suni devamsız liflerden dokunmuş mensucata anti-damping vergisi uygulamaktadır.

1.2.2. İthalatta Alınan Tarife Dışı Vergiler

Güney Afrika'ya ithalatta gümrük vergilerinin dışında %14 KDV uygulaması bulunmaktadır. İthal edilen ürünlerin tamamına yakınında KDV uygulaması bulunmakta, ancak ülkedeki kayıtlı tüccarlar, yerel üretimde kullanılacak veya yeniden satışı yapılacak ürünlerin ithalatında KDV'den muaf tutulabilmektedir. Gümrük vergisi ve KDV'nin haricinde, Güney Afrika'ya ithalatta, tütün, tütün mamulleri ve petrol ürünlerinde özel tüketim vergisi tahsil edilmektedir. Alkollü

içkilerde, perakende satış fiyatlarına göre sabitlenmiş oranlarda vergi alınmakta, bazı lüks tüketim mallarının ithalatında ise %5 ila %7 oranlarında özel tüketim vergisi uygulanmaktadır.

1.2.2. Tarife Dışı Engeller

Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle, bazı spesifik ürünler veya ürün gruplarının ülkeye ithalatını, ITAC tarafından düzenlenen izin belgelerinde belirtilen koşullara uygun olarak kontrol edebilmekte ve sınırlayabilmektedir. Bu çerçevede, ithalatı izne tabi olan ana ürün kategorileri aşağıda yer almaktadır:

- Kullanılmış eşyalar: Kullanılmış eşyaların ithalatı için ITAC tarafından düzenlenecek ithal izin belgesi gerekmekte, bu çerçevede özellikle yerel üreticileri korumak amacıyla bir çok kullanılmış eşyanın ithalatı yasaklanmaktadır.
- Her türlü hurda, döküntü, artık ve atıklar.
- Diğer zararlı maddeler.
- Kalite standartlarına tabi ürünler: Söz konusu kısıtlama insan sağlığını korumak ve araçlardaki güvenliği artırmak amacıyla üretim kalitesinin denetlenmesini amaçlamaktadır.

Yukarıda bahsedilen tarife dışı önlemlerin yanı sıra, limanlardaki yoğunluk ve tıkanıklık, fatura fiyatlarının üzerinde tespit edilen gümrük değeri, malların çalınması, ithalat izinleri, anti-damping önlemleri, telif haklarının ihlali ve yetersiz bürokrasi sıklıkla şikayet konusu olan tarife dışı engellerdir.

1.3. Sektörlere Göre Dış Ticaret

Güney Afrika'nın ihracatı büyük oranda Madencilik ve Sanayi Sektörlerindeki üretime bağlıdır. Verimli alanların azlığı Tarım Sektörünün ihracatta çok küçük bir paya sahip olmasına neden olmaktadır.

Tablo 5. Güney Afrika İhracatının Sektörel Dağılımı - (%)

Sektör	Oran (%)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tarım	4,05	4,44	4,82	4,53	4,55	3,60	3,38
Madencilik	37,9	36,87	33,14	31,95	31,14	32,61	32,35
Sanayi	57,78	58,53	61,75	63,16	64,08	63,70	63,96
Diğer	0,27	0,16	0,29	0,35	0,24	0,09	0,31

Kaynak: T.C.Pretoria Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Raporu, Haziran 2008

BM İstatistik Bölümü verilerine göre; 2008 yılında Güney Afrika'nın başlıca beş ihracat ürünü sırasıyla İnciler, Kıymetli Taş ve Metal Mamulleri (71. fasıl), Demir ve Çelik (72. fasıl), Motorlu Kara Taşıtları (87. fasıl), Metal Cevherleri (26. fasıl), Mineral Yakıtlar ve Yağlar'dır (27. fasıl).

Bir önceki yıla oranla 2008 yılında ilk 10 madde arasında ihracatında en fazla artış gerçekleşen fasıllar "metal cevherleri (26. fasıl)", "inorganik kimyasal müstahsallar (28. fasıl)", "motorlu kara taşıtları (87. fasıl)"dir.

Tablo 6. Güney Afrika'nın Başlıca Fasıllar Bazında İhracatı (Bin \$)

FASIL	ÜRÜN ADI	2007	2008	2008/2007 (%)Değişim
71	İNCİLER,KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ,MADENİ PARALAR	13.065.274	12.613.773	-3,5
72	DEMİR VE ÇELİK	7.495.582	9.057.949	20,8
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞERLERİ (DEMİRYOLU, TRAMVAY hariç)	5.048.988	7.383.298	46,2
26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	4.426.259	7.268.294	64,2
27	MİNERAL YAKITLAR VE MİNERAL YAĞLAR	6.778.513	7.141.188	5,4
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	5.876.855	6.349.628	8,0
76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	2.323.510	2.199.855	-5,3
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR,ORGANİK,İNORGANİK BİLEŞİKLER	1.131.752	1.789.360	58,1
08	YENİLEN MEYVALAR,KABUKLU YEMİŞLER,TURUNÇGİL VE KAVUN KABUĞU	1.479.819	1.588.013	7,3
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	1.585.764	1.571.696	-0,9
	DİĞER	14.814.292	17.002.490	14,8
TOPLAM		64.026.608	73.965.544	15,5

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

BM İstatistik Bölümü verilerine göre; 2008 yılında Güney Afrika'nın başlıca beş ithal ürünü sırasıyla Mineral Yakıtlar ve Mineral Yağlar (27. fasıl), Makine ve Aksamları (84. fasıl), Elektrikli Makineler (85. fasıl), Motorlu Kara Taşıtları (87. fasıl) ve Optik, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrolü Ayar Cihazları ve Tıbbi Aletler'dir (90. fasıl). **Makine ve aksamaları** ürün grubu Güney Afrika'nın özellikle **ithalatında önemli yer tutmakta** olup, ülkenin toplam ihracatından aldığı pay %8,6 iken, **ithalatından aldığı pay %15,7** olmuştur.

Bir önceki seneye kıyasla 2008 yılında ilk 10 madde arasında Güney Afrika'nın ithalatında en fazla artış gerçekleşen fasıllar; Hava Taşıtları, Uzay Araçları (88. fasıl), Mineral Yakıtlar ve Mineral Yağlar (27. fasıl) ve Organik Kimyasal Müstahsallar'dır (29. fasıl). Güney Afrika'nın ithalatında ikinci sırada bulunan Makine ve Aksamları (84. fasıl) kaleminde ise 2008 yılında %7,6 artış meydana gelmiştir.

Tablo 7. Güney Afrika İthalatının Sektörel Dağılımı - (%)

Sektör	Oran (%)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tarım	1,4	2,16	1,92	1,82	1,34	1,31	1,53
Madencilik	15,02	13,24	13,2	14,91	14,49	16,18	16,14
Sanayi	83,41	84,32	84,64	82,78	83,85	82,11	82,06
Diğer	0,18	0,28	0,24	0,49	0,33	0,40	0,26

Kaynak: T.C.Pretoria Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Raporu, Haziran 2008

Tablo 8. Güney Afrika'nın Başlıca Fasıllar Bazında İthalatı (Bin \$)

FASIL	ÜRÜN ADI	2007	2008	2008/2007 %Değişim
27	MİNERAL YAKITLAR VE MİNERAL YAĞLAR	14.847.298	19.555.184	31,7
84	MAKİNE VE AKSAMLARI	12.791.743	13.757.846	7,6
85	ELEKTRİKLİ MAKİNE VE CİHAZLAR, AKS. PRÇ.	7.663.554	8.618.002	12,5
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞERLERİ (DEMİRYOLU, TRAMVAY hariç)	7.991.367	6.505.657	-18,6
99	GTİP LİSTESİNDE YER ALMAYANLAR	5.812.638	5.825.103	0,2
90	OPTİK,FOTOĞRAF,SİNEMA,ÖLÇÜ,KONTROL, AYAR CİHAZLARI,TIBBİ ALET.	2.036.261	2.146.792	5,4
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	1.919.294	1.880.996	-2,0
88	HAVA TAŞITLARI,UZAY ARAÇLARI,AKSAM VE PARÇALARI	1.157.060	1.605.065	38,7
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	1.475.429	1.569.555	6,4
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	1.241.758	1.422.237	14,5
	DİĞER	22.936.182	24.706.635	7,7
TOPLAM		79.872.584	87.593.072	9,7

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

1.4. Başlıca Sektörler

Tarım

Güney Afrika, temel tarım ürünleri bakımından tam olarak kendi kendine yetebilen bir ülke olmamakla birlikte, tarımsal ürünler ve gıda sektöründe net ihracatçı ülke konumundadır. Su sıkıntısı ve kuraklık tarımsal üretimi engelleyen en önemli faktör olarak göze çarpmakta, bu nedenle yıllık ürün rekoltesi yıllara göre önemli değişiklikler göstermektedir.

Ülke topraklarının %12'si tarıma elverişlidir. 122 milyon hektar olan Güney Afrika topraklarının %83'ü tarım ve ormancılık, %10'u doğal park ve %7'si yerleşim, sanayi ve yol için kullanılmaktadır.

Güney Afrika'da ortalama yıllık yağış miktarı 450 mm ile dünya ortalamasının (860 mm) çok gerisinde kalmaktadır. Batı kıyılarında 100 mm.ye inen yağış bazı yüksek kesimlerde 2000 mm.ye kadar ulaşabilmektedir.

Güney Afrika ekonomisinde imalat sanayi ve hizmetler sektöründe kaydedilen gelişmeler sonucunda tarım sektörünün ülke ekonomisine katkısı gün geçtikçe azalmaktadır. Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü 1980'li yılların ortalarında GSYİH'ye %5 dolayında katkı yaparken, 2006 yılında söz konusu sektörün GSYİH'ye katkısı %2,5, 2007 yılında ise %2,4 olarak kaydedilmiştir. Tarımın GSYİH'deki payı yıllar itibariyle azalmasına rağmen halen bu sektörün Güney Afrika ekonomisinde hayati bir rolü bulunmakta, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektöründe çalışan 1,2 milyon civarındaki kişi toplam istihdamın %8,5'ini oluşturmaktadır.

Hayvancılık

Hayvancılık, Güney Afrika tarım ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Ülke topraklarının yaklaşık %65'ini kaplayan çayır ve otlaklarda başta koyun, sığır, keçi ve domuz olmak üzere çeşitli hayvanlar beslenmektedir. 2006 yılı verilere göre Güney Afrika'da 13,5 milyon sığır, 25 milyon koyun, 6,4 milyon keçi ve 1,6 milyon domuz bulunmaktadır. Hayvancılığın geliştiği yerler sonbahar yağmurlarının çok olduğu

Transvaal ve Orange Free State platoları, KwaZulu-Natal ve güneybatı Cape eyaletlerinin yüksek yerleridir.

Önemli bir tiftik, yün ve ham deri ihracatçısı olan Güney Afrika'da tüketilen etin %85'i yurt içinden karşılanmakta, %15'i ise, Namibya, Botswana, Svaziland, Avustralya, Yeni Zelanda ve Avrupa'dan ithal edilmektedir.

Öte yandan, kümes hayvancılığı, Güney Afrika hayvancılık sektöründe önemli bir konuma sahip olup, sektörün yıllık et üretim miktarı yaklaşık 930.000 ton civarındadır.

Devekuşu yetiştiriciliği Güney Afrika için özel bir öneme sahip olup, dünyadaki toplam devekuşu ürünleri satışlarının %68'i Güney Afrika kökenlidir.

Bağcılık

Bağcılık, Güney Afrika tarım sektöründe önemli bir yer tutmaktadır. Ülkedeki şarap endüstrisi GSYİH'ye yılda yaklaşık 25 milyar dolar katkıda bulunmakta, ayrıca 300.000 kişi doğrudan veya dolaylı olarak şarap sanayinde çalışmaktadır. Güney Afrika şarap endüstrisi yılda yaklaşık 700 milyon litre şarap üretmektedir.

Güney Afrika, dünya toplam şarap üretiminde dokuzuncu sırada yer almaktadır. Özellikle Western Cape eyaletinde üretilen şaraplar dünyanın en iyi şarapları arasında yer almakta olup, Güney Afrika'nın 2007 yılı şarap ihracatı 313,8 milyon litredir

İmalat Sanayi

Güney Afrika imalat sanayi sektörü apartheid döneminde, diğer tüm sektörlerde olduğu gibi, korumacı bir dış ticaret politikası ve yüksek gümrük vergileri ile gelişme kaydetmiş, ancak uluslararası ticarete yaşanan liberalleşme süreci ile birlikte global pazarlarla rekabet edebilmek açısından oldukça köklü değişikliklere uğramıştır. Söz konusu değişim sonucunda, tekstil ve hazır giyim sektörü başta olmak üzere bazı sektörler uluslararası rekabete ayak uyduramayıp daralma gösterirken, otomotiv sektörü başta olmak üzere bazı sektörler üretimde ve ihracatta önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Güney Afrika imalat sanayi GSYİH'ye yaklaşık %20 gibi nispeten düşük bir oranda katkı yapmasına rağmen, hükümetin kalkınma stratejilerinde, özellikle yeni istihdam alanları yaratılmasında, önemli bir konuma sahiptir.

Güney Afrika imalat sanayinde 1994 yılından sonra yaşanan sürekli gelişme, 2003 yılında yerel para birimi Randın değer kazanması sonucunda ihracatçıların rekabetinin azalması nedeniyle kesintiye uğramış olmakla birlikte, özellikle artan iç talep sonucu 2004 yılı ile birlikte imalat sanayi üretimi tekrar artış trendine girmiştir.

Ulaştırma

Modern ve geniş bir ulaştırma alt yapısına sahip olan Güney Afrika, aynı zamanda Afrika kıtasındaki en uzun yol ağına sahip olan ülke konumundadır. Bu nedenle, Afrika kıtasının güneyindeki pek çok ülke Güney Afrika ulaşım alt yapısını kullanmak suretiyle ihracat ve ithalat yapmaktadır.

Kamunun ulaştırma alanında yürüttüğü bazı operasyonel faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla, Güney Afrika Ulaştırma Bakanlığı tarafından bazı kurumlar tesis edilmek suretiyle, ulaştırma alanındaki faaliyetler söz konusu kurumlara devredilmiştir. Bu kurumlar, ülkedeki ulusal karayolları ağının yapısı, işletmesi ve bakımı ile sorumlu kuruluş olan South African National Roads Agency Ltd (SANRAL), denizlerdeki doğal hayatı korumak, deniz kirliliğini engellemek ve bu konulardaki faaliyetlerde

koordinasyonu sağlamak üzere kurulmuş olan the South African Maritime Safety Authority (SAMSA), sınır geçişlerini, yolcu ve yük taşımacılığını kontrol etmek ve düzenlemek ile sorumlu kuruluş olan the Cross-Border Road Transport Agency (CBRTA) ve sivil havacılığın güvenliğinin sağlanması, geliştirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılmasından sorumlu kuruluş olan the South African Civil Aviation Authority (SACAA)'dır.

- Karayolları

Toplam 754.600 kilometre yol ve sokaktan oluşan Güney Afrika karayolu ağı, 9.600 km ücretli veya ücretsiz asfalt kaplı ulusal yollar, 56.000 km asfalt kaplı eyalet yolları, 300.000 km çakıl kaplı eyalet yolları, 168.000 km asfaltlı ve asfaltsız şehir içi yolları ve 221.000 km klasifiye edilmemiş yollardan oluşmaktadır. Ülkedeki ücretli yolların uzunluğu ise 2.400 km. dolayındadır.

Güney Afrika Ulaştırma Bakanlığı, ulaştırma alanındaki genel politikaları belirleyen kuruluş konumunda bulunmakta, yeni karayollarının yapımı ve mevcut yolların bakımının sorumluluğu ise Güney Afrika Ulusal Karayolları Ajansı (SANRAL) ve eyalet yönetimlerinin sorumluluğunda bulunmaktadır.

Ülkede özellikle önemli yerleşim merkezlerini birbirine bağlayan karayolları birinci sınıf bir kaliteye ve çok iyi bir alt yapıya sahip bulunmaktadır. Ancak, 1994 öncesinde ülkenin ulaşım altyapısı özellikle beyazların yaşamakta olduğu bölgeler ve şehirleri birbirine bağlamak amacıyla dizayn edildiğinden dolayı, tali yollar ile siyahların yaşadığı kasabaları birbirine bağlayan karayolları ve demiryollarının yetersiz olduğu söylenebilir.

1980'lerin başından itibaren uygulanan politikaların bir sonucu olarak, Güney Afrika'da ülke içi trafik demiryollarından karayollarına yönlendirilmiş, bunun sonucu olarak da ülke içindeki tüm kara nakliyesinin yaklaşık %75'i karayolları vasıtasıyla yapılır hale gelmiştir.

- Demiryolları

Transnet firmasına bağlı olarak çalışan firmalardan birisi olan 'Transnet Freight Rail', ülkedeki demiryolu nakliyesi ve uzun mesafeli demiryolu yolcu taşımacılığında sorumlu kuruluştur. Söz konusu kuruluşun sorumluluğunda bulunan toplam 20.247 km.lik demiryolu ağı vasıtasıyla, ülkedeki limanlar ve iç bölgeler sahra altı Afrika bölgesindeki demiryolu ağına bağlanmaktadır.

Yapımına 2006 yılı Eylül ayında başlanan ve inşaatı Kanada-Fransa-Güney Afrika firmalarından oluşan bir konsorsiyum tarafından üstlenilen Afrika kıtasındaki en büyük ulaştırma projelerinden birisi olan Gautrain hızlı tren projesi ile, Johannesburg, Pretoria ve Johannesburg'da bulunan OR Tambo Havalimanını birbirine bağlanması planlanmaktadır. Johannesburg'daki OR Tambo Havalimanı ile Sandton arasındaki bölümü 2010 Dünya Kupasına yetiştirilmeye çalışılan söz konusu projenin toplam maliyeti yaklaşık 25 milyar Rand olarak hesaplanmaktadır.

- Havayolları

1993 yılında kurulan yarı-özel kuruluş olan the Airports Company of South Africa (ACSA) Güney Afrika'daki on önemli havaalanının işletmesi ve idaresinden sorumlu kuruluştur. Ülkedeki üç önemli havaalanı OR Tambo (Johannesburg), Cape Town ve Durban havaalanları olup, diğer önemli havaalanları ise Bloemfontein, Port Elizabeth, East London, George, Kimberley, Upington ve Pilanesberg havaalanlarıdır.

2010 Dünya Kupası hazırlıkları kapsamında, ülkenin havaalanı altyapısının iyileştirilmesi amacıyla, ACSA tarafından yaklaşık 5,2 milyar Rand yatırım yapılacaktır. Bu kapsamda, 2007 yılında başlatılan çalışmalarla birlikte Johannesburg, Cape Town ve Durban'daki havalimanlarına 492 milyon Rand, Port Elizabeth, East London, George, Bloemfontein, Kimberley, Upington ve Pilanesberg havalimanlarına ise 46 milyon Rand tutarında harcama yapılmıştır. Söz konusu yatırımlar, terminallerin genişletilmesi, yeni uçak park terminallerinin inşa edilmesi ve havaalanlarındaki otoparkların genişletilmesini içermektedir.

Afrika kıtasındaki en büyük havayolu şirketi olan Güney Afrika Havayolları (SAA) yılda yaklaşık yedi milyon yolcu taşımakta ve toplam 26 ülkedeki 34 şehre hizmet sağlamaktadır. SAA'nın 800 pilotu ve 3600 tanesi teknik personel olmak üzere yaklaşık 10.000 çalışanı bulunmaktadır.

- Limanlar

Limanlar, Güney Afrika sosyo-ekonomik kalkınmasında ve taşımacılıkta çok önemli bir konumda bulunmaktadır. Ülkedeki toplam ihracatın %98'i deniz yolu ile yapılmaktadır. Toplam 2.954 km deniz kıyısına sahip Güney Afrika'daki sekiz ticari limanın kontrolü ve işletmesi Transnet şirketine bağlı Transnet Ulusal Limanlar İdaresi-NPA tarafından yapılmaktadır. Sekiz önemli ticari liman Richards Bay, Durban, East London, Port Elizabeth, Mossel Bay, Cape Town, Saldanha ve Ngqura'dır.

Telekomünikasyon

Güney Afrika'da bir kısmı özelleştirilmiş olan Telkom Şirketi, uzun yıllardır sabit hatlı telefon sektöründe tekel konumunda olmuştur. İkinci ulusal operatör olan Neotel 2005 yılında gerekli izinleri alarak 2006 yılı Ağustos ayında operasyonlarına başlamıştır. Ancak Neotel firmasının ilk iki yıllık süre zarfında Telkom firmasının altyapısını kullanacak olması nedeniyle halen Telkom'un sektörde fiilen tekel konumunda olduğu söylenebilir.

Güney Afrika, dünyada telekomünikasyon hizmetlerinin en pahalı olduğu ülkelerden birisi konumunda bulunmaktadır. Ülkede internet erişimi hızla artmasına rağmen, internet erişim ücretleri, yüksek telefon tarifeleri ve Telkom tarafından sağlanan geniş band hizmetlerinin yetersizliğinden dolayı oldukça yüksektir. 2008 yılının sonlarına doğru hizmete girmesi öngörülen Doğu Afrika Denizaltı Kablo Sistemi (Eassy) ile birlikte iletişim maliyetlerinin azalması beklenmektedir.

Turizm

Güney Afrika'da turizm sektörü, ülkede 1990'lı yılların başında başlayan değişim süreciyle birlikte kapılarını uluslararası turistlere açmaya başlamıştır. Güney Afrika, uygun iklimi, kumlu doğal plajları, dağları, doğal parkları, vahşi hayvanları ve ülkede yaygın olarak kullanılan İngilizce dilinin avantajı sayesinde turizm bakımından önemli avantajlara sahiptir.

Afrika kıtasında en çok turist çeken ülke olan Güney Afrika'da turizm sektörü, özellikle sahip olduğu istihdam potansiyeli bakımından, 2014 yılına kadar yıllık ortalama %6 büyümeye hedefleyen Güney Afrika Hızlandırılmış ve Paylaşılmış Büyüme Girişimi (AsgiSA) programı uyarınca da en çok önem atfedilen sektörlerden birisidir.

Halen turizm sektörü GSYİH'ye yaklaşık %8,1 oranında katkıda bulunmakta ve 1 milyon dolayında kişiye doğrudan ve dolaylı istihdam imkanı sağlamaktadır. Hükümetin hedefi ise, 2014 yılına kadar turizm sektörünün GSYİH'ye katkısını %14'e çıkarmaktır.

Güney Afrika'da turistler tarafından en çok ziyaret edilen on yer aşağıda sunulmaktadır:

1. Kruger National Park
2. Table Mountain
3. Garden Route
4. Cape Town's Victoria and Alfred Waterfront
5. Robben Island
6. Beaches
7. Sun City
8. Cultural Villages
9. Soweto
10. The Cradle of Human Kind

İnşaat Sektörü

1998 ve 1999 yılları hariç olmak üzere, son on yılda sürekli olarak büyüme kaydeden Güney Afrika inşaat sektörünün ülke GSYİH'sine katkısı %2,6'dır. Güney Afrika emlak piyasasında yaşanan canlanma, devletin ve özel sektörün yaptığı yatırımlar, 2010 FIFA Dünya Kupası hazırlıkları kapsamında ülke altyapısının modernleştirilmesine yönelik yatırımların da etkisiyle hızla büyüyen inşaat sektörü, 2006 yılında %14,7 ve 2007 yılında %18,1'lik büyüme oranı ile ülke ekonomisinde en fazla büyüme kaydeden sektör konumundadır.

Hükümetin 2007 yılında, ülke altyapısının modernizasyonu amacıyla büyük miktarlarda yatırım yapılacağını açıklaması, 2008/2009 bütçesinde iskan hizmetlerine 52,6 milyar Rand, ulaştırma ve telekomünikasyon harcamalarına 71,3 milyar Rand tahsis etmesi ve 2010 FIFA Dünya Kupası hazırlıkları da dikkate alındığında önümüzdeki dönemde inşaat sektöründeki büyüme trendinin devam etmesi beklenmektedir.

Enerji

Elektrik enerjisi kullanımının en ucuz olduğu ülkelerden birisi olan Güney Afrika'da, üretilen elektrik enerjisinin %93'ü kömürden, %5'i nükleer santralden ve %2'si ise su, petrol ve diğer kaynaklardan elde edilmektedir.

Güney Afrika'daki elektrik enerjisi ihtiyacının %95'ini sağlayan ESKOM, aynı zamanda tüm Afrika kıtası elektrik enerjisi ihtiyacının yarıdan fazlasını karşılamaktadır.

Güney Afrika'da 35.200 MW net kapasite ile çalışan on üç adet kömüre dayalı enerji santrali, 1.840 MW kapasiteye sahip bir nükleer enerji santrali, altı adet hidroelektrik santrali (661 MW kapasiteli) ve iki gaz türbin santrali (342 MW kapasiteli) faaliyet göstermektedir.

Güney Afrika'da son yıllarda kaydedilen yüksek büyüme oranları elektrik talebinin artmasına yol açmış, ancak hükümetin elektrik üreticisi Eskom Şirketinin özelleştirilmesi konusunda yaşadığı tereddütlerin de etkisiyle, Eskom ulusal elektrik şebekesinde gerekli yatırımları vakitlice yapamamıştır. Bu nedenle, 2007 yılından itibaren ülkede düzenli elektrik kesintileri yapılmaya başlanmıştır.

2006 yılında, Eskom tarafından, yaklaşık 102,7 milyar Randlık harcama ile 2012 yılına kadar 8000 MW ilave elektrik enerjisi sağlayacak yatırımların yapılacağı açıklanmıştır. Ancak bu süre zarfında, özellikle Johannesburg, Western Cape ve Eastern Cape bölgelerinde 2012 yılına kadar düzenli elektrik kesintilerinin yaşanması muhtemel görünmektedir.

Dünyanın en büyük kömür rezervlerine sahip ülkelerinden birisi olan Güney Afrika'da yılda yaklaşık 250 milyon ton civarında kömür üretilmektedir. Güney Afrika dünyadaki beşinci büyük kömür üreticisi ve dördüncü büyük kömür ihracatçısı ülke konumundadır. Zengin kömür rezervleri nedeniyle enerji ihtiyacı büyük oranda kömürden karşılanan Güney Afrika'da toplam kömür üretiminin yaklaşık %80'ini gerçekleştiren üç şirket (Ingwe, Anglo Coal ve Sasol) ülkedeki kömür madenciliği pazarına hakim durumdadır. Özel kömür madenciliği alanında dünyadaki altıncı en büyük özel firma konumundaki Sasol, aynı zamanda kömürden petrol elde edilmesi teknolojisinde de dünya lideri konumundadır.

Güney Afrika'nın çok sınırlı olan petrol rezervleri (2007 yılı itibariyle tahmini 15 milyon varil) ülke ihtiyacını karşılamadığı için büyük oranda petrol ithalatçısı konumundadır. Ancak, Güney Afrika, yaklaşık 500.000 varil/gün ile Afrika kıtasında Mısır'dan sonra en büyük rafineri kapasitesine sahip ülke konumundadır. Ülkede dört tane büyük petrol rafinerisi bulunmaktadır. Bunlar Sapref (172.000 v/g), Enref (118.750 v/g), Calref (110.000 v/g) ve Natref (87.547 v/g) rafinerileridir. Sapref ve Enref rafinerileri Durban'da, Calref Cape Town'da, Natref ise Sasolburg'da bulunmaktadır. BP, Shell, Caltex (Chevron Texaco), Engen ve Total Güney Afrika petrol piyasasına hakim olan çokuluslu şirketler konumundadır.

Bankacılık

Güney Afrika'da oldukça gelişmiş bir finansal hizmetler sektörü bulunmaktadır. Sahra altı Afrika bölgesindeki en büyük beş bankaya sahip olan Güney Afrika, bölgede bankacılık sektöründe de lider konumunda bulunmaktadır.

Ülkede bankacılık sektörüne beş büyük banka hakim bulunmaktadır. Bu bankalar, Standard Bank, ABSA, First National Bank, Nedbank ve Investec'tir. Söz konusu beş banka Güney Afrika'daki bankacılık faaliyetlerinin yaklaşık %90'ını gerçekleştirmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Madencilik

Maden rezervleri açısından dünyanın en zengin ülkelerinden birisi olan Güney Afrika altın, platin grubu metaller, manganez, krom, alüminyum silikat ve vanadyum rezervleri açısından dünyada bir numaralı ülke konumundadır.

Zengin maden kaynaklarına sahip Güney Afrika'da iç pazar küçük olduğundan dolayı üretilen madenlerin önemli kısmı ihraç edilmektedir. Güney Afrika, altın, alüminyum silikat, ferrokrom, krom cevheri, manganez cevheri, ferromanganez, vanadyum, antimon, zirkonyum ve vermikülit madenlerinde dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi konumundadır. Diğer önemli ihraç madenlerini ise kömür ve titanyum oluşturmaktadır.

Madencilik sektöründe önemli bir konuma sahip olan altın, aynı zamanda Güney Afrika ekonomisi için de büyük önemi haizdir. Güney Afrika, uluslararası altın piyasasının en önemli aktörlerinden biri olmakla birlikte, altının ülke ekonomisindeki rolü ve dünya toplam altın üretiminde Güney Afrika'nın payı yıllar geçtikçe azalmaktadır. 1970'lerde dünyadaki toplam altın üretiminin yaklaşık %90'ı Güney Afrika tarafından gerçekleştirilirken, bu oran günümüzde %11'e kadar düşmüştür.

Platin grubu metallere (platin, paladyum, rodyum, rutenyum, iridyum) dünyanın en büyük rezervlerine sahip olan Güney Afrika, 2006 yılında dünya platin arzının %77,7'sini sağlamıştır. Diğer platin grubu metallere birisi olan paladyum da ise Güney Afrika en büyük ikinci üretici ülke konumundadır ve 2006 yılında dünyadaki toplam arz

içinde %39 paya sahiptir. Yıllar itibariyle Güney Afrika'nın altın üretiminin azalmasına karşın, platin grubu metaller üretimi artış göstermektedir. 2001 yılı itibariyle platin grubu metallerden elde edilen ihracat gelirleri altının üzerine çıkmış, 2005 ve 2006 yıllarında da platin grubu metallerin üretimi ilk defa altın üretimini geçmiştir.

Madencilik sektörü ülke ekonomisi için hayati bir öneme sahip olmasına karşın, madencilik sektörünün GSYİH'ye katkısının yıllar itibariyle azalmakta olduğu görülmektedir. 1980'li yıllarda madencilik sektörünün GSYİH'ye katkısı %14 civarında iken 2007 yılı itibariyle madencilik sektörünün GSYİH'ye katkısı %6,1 olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde, 1980 yılında ülke toplam ihracat gelirlerinin %80'ini oluşturan sektör bugün itibariyle toplam ihracat gelirlerinin yaklaşık %25'ini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA TİCARİ İLİŞKİLERİ

Ülkemiz ile GAC arasındaki ticari ilişkiler 1966 yılından beri devam etmektedir. 1980 yılına kadar ülkemizde uygulanan dış ticaret politikaları yüzünden düşük düzeyde seyreden ticari ilişkiler 1981 yılından sonra hızla artmaya başlamış ve 2000 yılına kadar belirgin bir seviyeye gelmiştir. 2001 yılında büyük bir artışın ardından 2002 yılında önemli bir düşüş yaşanmıştır. Bu dönem Türkiye'de ekonomik kriz ve GAC de ise yeniden yapılanma sürecinin ardından dışa açılmada yoğun bir döneme denk gelmektedir. Ardından 2003'te karşılıklı ticaret hacmi toparlanarak 2001 yılı seviyesine gelmiştir.

2004 yılını izleyen süreçte özellikle Türkiye'nin dış ticarete stratejik yaklaşımı ve ayrıca GAC'da da ciddi dışa açılma hareketleri ticaret hacminin artmasında önemli rol oynamıştır. Karşılıklı üst düzey ziyaretleri ve işadamlarının da ilgisi ile Türkiye ile GAC arasındaki ticaret artış sürecine girmiştir. Bu doğrultuda dış ticaret hacmi 2004 yılında ilk kez 1 milyar dolar farklı bir şekilde aşılmış ve 2006 yılında da 2,4 milyar dolara ulaşmıştır.

Ancak burada GAC'nin Türkiye'ye ihracatında ciddi bir artış görülürken Türkiye'den ihracattaki artış bunun gerisinde kalmış durumdadır. 2007 yılında karşılıklı ticaret oranı yaklaşık 1:4 oranında GAC lehinedir. 2008 yılındaki değerler göz önüne alındığına ithalat ve ihracatın birbirlerine yakın seyrettiği görülmektedir.

Türkiye'nin ihraç ettiği başlıca ürünler; işlenmiş petrol ürünleri, binek otomobil ve yan sanayi ile dış lastik, kağıt ürünleri, inşaatlarda kullanılan taşlar, sentetik lif ipliği, traktörler ve demir çelik ürünleri gelmektedir. İşlenmiş petrol ve otomobil ve yan sanayi ürünlerinde önemli oranda artış eğilimi gözlenmektedir. Türkiye'nin ithal ettiği başlıca ürünler ise; altın, taş kömürü, makine ürünleri, ferroalyajlar, paslanmaz çelik, krom cevheri, ham kuzu derisi ve dökme demir gelmektedir.

GAC-Türkiye Ortak İş Konseyi

Konsey, 24 Haziran 1998 yılında Afrikaanse Handelsinstitute (AHI) ile Dış Ekonomik İlişkiler Konseyi arasında imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. Anlaşma çerçevesinde belirlenen temel hedefler; ticareti geliştirmek, üyeler, kuruluşlar arasındaki endüstriyel ve teknolojik işbirliğini desteklemek, ticaret, sanayi, teknoloji ve yatırımlar hakkında bilgi toplamak, analiz etmek ve yaymak için gerekli koordinasyonu sağlamak, ticareti engelleyen unsurları tespit edip her iki ülke hükümeti nezdinde girişimde bulunmak, fuarlara katılımların teşvik edilmesidir.

Şu Anda Yürürlükte Olan Anlaşmalar

- 23 Ocak 1998- Havayolu Taşımacılığı Anlaşması
- Haziran 2000 TC Hükümeti ile GAC Hükümeti Arasında İstisarelere Dair Protokol
- Haziran 2000 Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması
- Haziran 2000 Turizm Alanında İşbirliği Genel Anlaşması
- 14 Ekim 2003 Eğitim, Kültür, Sanat, Bilim, Teknoloji, Spor, Dintence ve Gençlik Alanlarında İşbirliği Anlaşması
- 14 Ekim 2003 Polis İşbirliği Anlaşması
- 3 Mart 2005 Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması
- 3 Mart 2005 Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması
- 3 Mart 2005 Gümrükler Alanında Karşılıklı İdari Yardım ve İşbirliği Anlaşması

İki ülke arasında beklenen Serbest Ticaret Anlaşması'nın müzakerelerine ise Güney Afrika tarafının SACU (Güney Afrika Gümrük Birliği)'dan onay beklemesi nedeniyle henüz başlanamamıştır.

A. TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA DIŞ TİCARETİ

Güney Afrika ile dış ticaretimiz 2007 yılına kadar Türkiye aleyhine olmak üzere sürekli gelişim göstermiştir. 2008 sonu itibariyle iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 2,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Özellikle 2007 yılına kadar ihracatımız 500 milyon dolarlar seviyesinde iken 2008 yılı Afrika yılı kapsamında geliştirilen ilişkilerin yansıması olarak 1 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Tablo 9. Türkiye-Güney Afrika Dış Ticareti (\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
1989	30.998.185	464.055.234	-433.057.049	495.053.419
1990	50.787.838	303.702.537	-252.914.699	354.490.375
1991	58.409.212	211.646.918	-153.237.706	270.056.130
1992	50.816.688	170.079.140	-119.262.452	220.895.828
1993	53.883.508	208.352.923	-154.469.415	262.236.431
1994	43.834.411	160.608.984	-116.774.573	204.443.395
1995	66.576.309	131.791.864	-65.215.555	198.368.173
1996	65.516.321	210.210.680	-144.694.359	275.727.001
1997	71.204.162	183.259.089	-112.054.927	254.463.251
1998	72.911.998	152.480.331	-79.568.333	225.392.329
1999	58.964.003	123.625.710	-64.661.707	182.589.713
2000	71.048.535	171.810.201	-100.761.666	242.858.736
2001	77.870.741	345.028.140	-267.157.399	422.898.881
2002	87.643.677	211.027.138	-123.383.461	298.670.815
2003	121.527.865	335.712.630	-214.184.765	457.240.495
2004	190.113.321	1.006.682.716	-816.569.395	1.196.796.037
2005	315.738.879	1.259.977.518	-944.238.639	1.575.716.397
2006	598.488.644	1.793.112.689	-1.194.624.045	2.391.601.333
2007	653.785.223	2.172.297.516	-1.518.512.293	2.826.082.739
2008	1.238.631.579	1.502.492.490	-263.860.911	2.741.124.069

Kaynak: TÜİK Verileri

1.1. Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatı

TÜİK verilerine göre; 2008 yılında 2007 yılına kıyasla %89.5 artışla 1.238 bin \$ seviyesinde gerçekleşen Türkiye'nin Güney Afrika'ya yaptığı toplam ihracat içinde en büyük paya sahip olan ürün grubunun 640 milyon \$ ile "kıymetli taş ve metal mamülleri" olduğu görülmektedir. Bu ürün grubunu, "mineral yakıtlar ve yağlar" ile "motorlu kara taşıtları"

izlemiştir. 2008 yılında Güney Afrika'ya ihracatımızda 84. fasılda bulunan "makine ve aksamları" dördüncü sırada yer almıştır.

Tablo 10. Türkiye'nin Güney Afrika'ya Fasil Bazında İhracatı (\$)

FASIL	MADDE ADI	2007	2008	DEĞİŞİM 2008/2007 (%)
71	İNCİLER,KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ,MADENİ PARALAR	3.368.636	640.455.100	-
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	337.863.963	298.670.837	-11,6
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	90.654.520	48.030.748	-47,0
84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	45.845.823	39.793.673	-13,2
48	KAĞIT VE KARTON;KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	18.494.730	26.506.634	43,3
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	20.723.707	22.210.855	7,2
72	DEMİR VE ÇELİK	1.554.358	19.457.854	1.151,8
94	MOBİLYALAR,AYDINLATMA,REKLAM LAMBALARI,PREFABRİK YAPILAR	7.029.498	15.198.356	116,2
68	TAŞ,ALÇI,ÇİMENTO,AMYANT,MİKA VB MADDELERDEN EŞYA	13.957.827	12.981.588	-7,0
40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	10.922.637	12.665.043	16,0
	DİĞERLERİ	103.369.524	102.660.891	-0,7
TOPLAM		653.785.223	1.238.631.579	89,5

Kaynak:TÜİK Verileri

2008 yılında 6'lı GTİP bazında Türkiye'nin Güney Afrika'ya yönelik ihracatında, ilk sırada %51 pay ve 638 milyon \$ ihraç değeri ile "Altın madeni" yer alırken, ikinci sırada %24 pay ve 298 milyon \$ ile "hafif yağlar", üçüncü sırada ise %2 pay ve 24,5 milyon \$ ile "hijyenik havlular" yer almıştır.

Tablo 11. Türkiye'nin Güney Afrika'ya 6'lı GTİP Bazında İhracatı (\$)

GTİP NO	GTİP ADI	2007	2008	Değişim (%)
1	710812 ALTIN (DİĞER İSLENMEMİS SEKİLLERDE OLANLAR, PARA YERİNE KULLANILMAYAN)	-	638.333.769	0,0
2	271011 HAFİF YAĞLAR VE MÜSTAHZARLAR	337.055.564	298.012.539	-11,6
3	481840 HİJYENİK HAVLULAR, TAMPONLAR, BEBEKLER İÇİN BEZLER VB.	17.734.064	24.535.972	38,4
4	870323 MOTORLU TAŞIT; KIVILCIM ATEŞLEMELİ (1500CM3<SİLİNDİR=<3000 CM3)	56.158.424	15.767.343	-71,9
5	940190 OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALARIN AKSAM, PARÇALARI	5.198.733	12.792.211	146,1
6	870190 TRAKTÖR; DİĞER	16.360.237	12.243.572	-25,2
7	590210 NAYLON/POLİAMİD ESASLI MENSUCAT;İÇ-DİŞ LASTİK İÇİN	5.121.189	11.791.288	130,2
8	721420 KÖŞELİ ÇUBUKLAR (ÇENTİK, YİV, OLUK VB ŞEKİL BOZUKLUKLARI OLAN)	-	11.145.728	0,0

9	680291	MERMER, TRAVERTEN VE SU MERMERİ (İSLENMİS/YONTULMAMIS)	10.522.626	9.623.464	-8,5
10	842211	EVLERDE KULLANILAN BULASIK YIKAMA MAKİNELERİ	7.892.614	8.915.666	13,0
11	845011	TAM OTOMATİK ÇAMASIR YIKAMA MAKİNELERİ-KAPASİTESİ=<10 KG	11.566.878	5.791.257	-49,9
12	870829	KARA TAŞITLARININ DİĞER AKSAM-PARÇALARI	3.771.561	5.443.373	44,3
13	721621	L SEKLİNDE PROFİL (SICAK HADDE, YÜKSEKLİK<80MM.)	-	5.009.987	0,0
14	401120	OTOBÜS-KAMYON DIS LASTİĞİ; YENİ	3.944.681	4.405.036	11,7
15	200819	DİĞER SERT KABUKLU MEYVE VE KARISIMLARININ KONSERVELERİ	4.071.675	4.272.347	4,9
16	401110	OTOMOBİL DIS LASTİĞİ; YENİ	4.319.007	3.896.986	-9,8
17	870899	KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM, PARÇALARI	3567399	3.681.523	3,2
18	850212	ELEKTROJEN GRUBU (DİZEL, YARI DİZEL İÇİN) 75KVA<GÜÇ<375KVA	345.275	3.239.932	838,4
19	570242	SENTETİK/SUNİ ELYAFTAN KADİFE SEKLİNDE DOKUNMUS HAZIR ESYA	327.381	3.190.916	874,7
20	731210	DEMİR/ÇELİK TELLERDEN ÖRME HALAT-KABLOLAR	2.797.359	2.996.337	7,1
21	550330	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER; AKRİLİK/MODAKRİLİKTEN	5.093.500	2.870.571	-43,6
22	851660	DİĞER ELEKTRİK FİRINLAR, OCAKLAR, IZGARALAR VB.	1.163.617	2.825.041	142,8
23	870895	KARA TAŞITLARININ HAVA İLE SİSMELİ HAVA YASTIKLARI (AIRBAG); AKSAM, PARÇALARI	1.473.641	2.636.884	78,9
24	842959	DİĞER KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ, EKSKAVATÖRLER	3.543.415	2.611.861	-26,3
25	850211	DİZEL/YARI DİZEL MOTORLU ELEKTROJEN GRUPLARI;GÜÇ=<75KVA	113.642	2.564.077	-
		DİĞERLERİ	151.642.741	140.033.899	-7,6
TOPLAM			653.785.223	1.238.631.59	89,5

Kaynak:TÜİK Verileri

1.2. Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatı

2008 yılında ülkemizin Güney Afrika'dan gerçekleştirdiği ithalat %30 azalarak 1.5 milyar \$'a gerilemiştir. Tablo 12'den de görüleceği üzere; Türkiye'nin Güney Afrika'dan yaptığı toplam ithalat içinde en büyük paya sahip olan ürün grubu %54,1 ile "inciler, kıymetli taş ve metal mamülleri"dir. Bu ürün grubunu, %13,1 pay ile "mineral yakıtlar ve mineral yağlar" ve %11,2'lik pay ile "motorlu kara taşıtları" izlemektedir. 84. fasılda bulunan "makine ve aksamları" ise Güney Afrika'dan ithalatımızda dördüncü sırada bulunmaktadır.

Tablo 12. Türkiye'nin Güney Afrika'dan Fasıl Bazında İthalatı (\$)

GTİP	MADDE ADI	2007	2008	DEĞİŞİM 2008/2007 (%)
71	İNCİLER,KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMÜLLERİ,MADENİ PARALAR	1.594.161.948	813.464.376	-49,0
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE	246.781.600	197.836.679	-19,8

	MÜSTAHSALLARI,MUMLAR			
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	33.746.105	169.521.755	402,3
84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	129.708.765	116.714.193	-10,0
72	DEMİR VE ÇELİK	71.087.751	55.658.569	-21,7
26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	21.175.794	36.695.419	73,3
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	16.088.650	21.354.948	32,7
12	YAĞLI TOHUM VE MEYVALAR,SANAYİ BİTKİLERİ,SAMAN,HAYVAN YEMİ	126.615	14.997.598	-
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR,ORGANİK,İNORGANİK BİLEŞİKLER	2.524.237	14.903.719	490,4
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	1.117.442	7.481.227	569,5
	DİĞERLERİ	55.778.609	53.864.007	-3,4
TOPLAM		2.172.297.516	1.502.492.490	-30,8

Kaynak:TÜİK Verileri

2008 yılında 6'lı madde bazında Türkiye'nin Güney Afrika'dan yaptığı ithalatta, ilk sırada %54,1 pay ve 813 milyon \$'lık ithalat değeri ile "altın madeni", ikinci sırada %13 pay ve 196 milyon \$'lık ithalat ile "bitümenli taşkömürü", üçüncü sırada da %7,5 pay ve 112 milyon \$ ithalat ile "hava filtreleri" yer almıştır.

Tablo 13. Türkiye'nin Güney Afrika'dan 6'lı GTİP Bazında İthalatı (\$)

GTİP	GTİP ADI	2007	2008	Değişim (%)
710812	ALTIN (DİĞER İŞLENMEMİŞ ŞEKİLLERDE OLANLAR, PARA YERİNE KULLANILMAYAN)	1.591.241.542	813.354.436	-48,9
270112	BITÜMENLİ TAŞKÖMÜRÜ	245.606.549	195.699.814	-20,3
842139	DİĞER MOTORLAR İÇİN HAVA FİLTRELERİ	104.198.461	112.127.139	7,6
870331	MOTORLU TAŞIT; DİZEL/YARI DİZEL (SİLİNDİR HACMI=<1500CM3)	0	104.996.808	0,0
870323	MOTORLU TAŞIT; KIVILCIM ATEŞLEMELİ (1500CM3<SİLİNDİR=<3000 CM3)	0	48.802.821	0,0
261000	KROM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	21.051.011	36.679.914	74,2
120600	AYÇİÇEĞİ TOHUMU	7.835	14.911.494	-
870892	KARA TAŞITLARI İÇİN EKSOZ SUSTURUCULARI VE BORULARI; AKSAM, PARÇALARI	6.146.640	13.051.190	112,3
280920	FOSFORİK ASİT VE POLİFOSFORİK ASİTLER	15.574	12.277.135	-
720219	FERRO-MANGANEZ (DİĞER)	6.167.641	12.233.206	98,3
720292	FERRO-VANADYUM	6.094.842	10.334.281	69,6
291612	AKRİLİK ASİTİN ESTERLERİ	7.251.211	9.278.007	28,0
721921	PASLANMAZ ÇELİK YASSI MAMUL (KALIN>10MM, SICAK HADDE, DÜZ)	7.045.575	7.110.628	0,9
390210	POLİPROPİLEN (İLK ŞEKİLDE)	0	5.913.435	0,0

721934	PASLANMAZ ÇELİK YASSI MAMUL (0, 5MM=<KALIN<1MM SOĞUK HADDELI)	8.576.483	5.507.722	-35,8
410210	KOYUN VE KUZULARIN YÜNÜ ALINMAMIS HAM DERİLERİ	10.764.603	5.242.805	-51,3
220720	ETİL ALKOL VD. ALKOLLÜ İÇKİLER; TAGYIR EDİLMİŞ	3.213.444	4.231.079	31,7
720211	FERRO-MANGANEZ	3.692.131	3.992.810	8,1
854511	FİRİNLARDA KULLANILMAYA MAHSUS ELEKTROTTLAR	1.512.034	3.603.802	138,3
721933	PASLANMAZ ÇELİK YAPASLANMAZ ÇELİK YASSI MAMUL (1MM<KALIN<3MM SOĞUK HADDELI)	5.024.900	3.584.732	-28,7
230120	BALIK, YUMUSAKÇA, SUDAKI OMURGASIZLARIN UN, PELLETLERİ	5.115.239	3.518.025	-31,2
291411	ASETON (PROPANON)	3.723.099	3.456.864	-7,2
720110	ALASIMSIZ DÖKME DEMİR (FOSFOR=<%0, 5 AGIRLIK)	12.926.658	2.963.678	-77,1
721922	PASLANMAZ ÇELİK YASSI MAMUL (4, 75=<KALIN<10MM, SICAK HADDE, DÜZ)	4.073.869	2.947.593	-27,6
291531	ETİL ASETAT	1.510.443	2.750.070	82,1
	DİĞERLERİ	117.337.732	63.923.002	-45,5
TOPLAM		2.172.297.516	1.502.492.490	-30,8

Kaynak:TÜİK Verileri

B. GÜNEY AFRIKA'NIN MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

2008 yılında gerçekleşen ekonomik gelişmeler nedeniyle daralan dış ticaret hacmimiz, doğrudan makine ve aksamları sektörünü de etkilemiştir. Güney Afrika ile aramızda gerçekleşen, düşük değerlere sahip Makine ve Aksamları Dış Ticaretinin önümüzdeki yıllarda ivme kazanarak daha yüksek değerlere sahip olacağı düşünülmektedir.

1.1. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İhracatı

Birleşmiş Milletler verilerine göre; Güney Afrika'nın 2008 yılı itibarıyla makine ihracatı %8 artışla 6.3 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Güney Afrika'nın makine ihracatında en önemli alıcı Almanya'dır. TÜİK verilerine Türkiye 2008 yılında Güney Afrika'dan 116,7 milyon \$ makine ve aksamı ithal etmiş görünürken, BM verilerine göre bu rakam 66 milyon \$'dır. BM verileri esas alındığında ülkemiz 2008 yılında Güney Afrika'nın makine ihraç ettiği ülkeler arasında 21. sırada yer almıştır.

Tablo 14. Güney Afrika'nın Ülkelere Göre Makine ve Aksamları İhracatı 84. Fasıl (Bin\$)

	ÜLKE	2004	2005	2006	2007	2008	2008/2007 (%) Değişim
1	Almanya	661.834	757.774	911.587	1.141.031	1.510.658	32,4
2	İspanya	279.586	367.621	474.184	513.414	486.439	-5,3
3	ABD	249.561	344.372	374.861	434.598	437.586	0,7
4	İngiltere	227.444	305.931	361.717	402.738	421.599	4,7
5	Fransa	265.893	266.765	312.207	416.558	326.781	-21,6
6	Zambiya	152.259	149.076	215.654	319.064	316.286	-0,9
7	Kongo Cum.	28.348	30.850	55.912	130.473	197.066	51,0

GÜNEY AFRIKA ÜLKE NOTU

8	Zimbabve	111.470	123.515	132.744	174.123	194.980	12,0
9	Belçika	64.491	76.384	141.131	181.841	169.869	-6,6
10	Angola	76.242	73.179	91.910	137.189	168.245	22,6
11	Mozambik	58.858	81.801	103.182	128.742	163.716	27,2
12	Polonya	22.249	55.385	132.528	151.316	140.704	-7,0
13	Hollanda	34.046	34.531	55.842	109.433	127.106	16,1
14	Avustralya	50.171	72.085	64.930	81.354	115.955	42,5
15	Brezilya	20.138	38.540	40.724	59.572	113.109	89,9
	Diğer	774.543	827.857	1.137.328	1.495.409	1.459.529	-2,4
TOPLAM		3.077.133	3.605.666	4.606.441	5.876.855	6.349.628	8,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Not: BM verileri ile TÜİK verileri arasında farklılıklar söz konusu olup, bu tabloda Türkiye verileri BM verileridir.

Güney Afrika'nın makine ve aksamları ihracatında ilk sırayı %50 pay ve 3,1 milyar \$ ile "santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları" kalemi almaktadır. Dörtlü GTİP bazında ilk on beş kalem incelendiğinde Güney Afrika'nın makine ihracatının ilk kalem hariç değişik kalemlerde yakın oranlara sahip olduğu görülmektedir. Güney Afrika'nın makine ve aksamları ihracatında dörtlü GTİP bazında ilk 15 kalem arasında en fazla artış kaydedilen ürün grubu "içten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları" ile "kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar"dır.

Tablo 15. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İhracatındaki Başlıca Kalemler (Bin\$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2008/2007 (%) Değişim
8421	SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	3.219.691	3.127.665	-2,9
8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	276.747	333.647	20,6
8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	274.632	322.117	17,3
8407	ALTERNATİF-ROTATİF KIVILCIM ATEŞLEMELİ, İÇTEN YANMALI MOTORLAR	172.099	232.172	34,9
8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	152.430	226.008	48,3
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	152.065	211.111	38,8
8431	AĞIR İŞ MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	147.746	179.161	21,3
8413	SİVİLER İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	152.977	177.353	15,9
8483	TRANSMİSYON MILLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DISLİLER, ÇARKLAR	116.442	133.521	14,7
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	80.098	114.786	43,3
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	111.964	109.144	-2,5
8443	MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	67.120	84.899	26,5
8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BİLGİ İŞLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKİNE VE CİHAZLARIN AKSAMI	81.704	81.976	0,3
8481	MUŞLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	63.956	78.621	22,9
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	58.909	64.233	9,0
	DİĞER	748.275	873.214	16,7
TOPLAM		5.876.855	6.349.628	8,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

1.2. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İthalatı

Güney Afrika'nın 84. fasıl bazında makine ithalatı 2008 yılında bir önceki seneye göre %7,0 oranında artış göstererek 13,7 milyar \$'a yükselmiştir. Almanya, Çin, ABD, Japonya ve İngiltere, Güney Afrika'nın makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir. TÜİK verilerine göre Türkiye 2008 yılında Güney Afrika'ya 39,8 milyon \$ makine ve aksamı ihraç etmiş görünürken, BM verilerine göre bu rakam 49,4 milyon \$'dır. Ülkemiz 2008 yılında Güney Afrika'nın makine ithal ettiği ülkeler arasında 33. sırada bulunmaktadır.

Tablo 16. Güney Afrika'nın Ülkelere Göre Makine İthalatı (Bin \$) - 84. Fasıl

	ÜLKE	2004	2005	2006	2007	2008	2008/2007 (%) Değişim
1	Almanya	1.144.389	1.263.914	1.777.229	1.726.436	2.160.849	25,2
2	Çin	702.298	1.009.406	1.454.188	1.979.752	2.152.335	8,7
3	ABD	1.012.776	1.089.356	1.480.056	1.654.037	1.903.714	15,1
4	Japonya	660.093	641.807	852.410	1.007.127	1.078.574	7,1
5	İngiltere	705.778	682.687	930.139	894.452	802.114	-10,3
6	İtalya	470.489	504.562	594.042	748.452	724.882	-3,1
7	Fransa	355.128	424.253	445.617	588.649	669.241	13,7
8	İrlanda	255.263	269.252	334.887	396.510	437.703	10,4
9	İsveç	189.180	165.965	218.574	316.878	368.563	16,3
10	G. Kore	198.922	249.504	261.342	299.307	284.434	-5,0
11	Belçika	101.766	120.298	153.224	237.613	227.081	-4,4
12	Tayvan	290.763	267.917	291.182	254.135	214.018	-15,8
13	Hollanda	134.172	191.346	200.364	203.013	202.479	-0,3
14	Finlandiya	94.847	89.402	189.348	206.639	184.498	-10,7
15	Brezilya	120.836	145.523	133.260	162.021	178.638	10,3
	Diğer	1.310.636	1.566.169	1.750.372	2.116.722	2.168.723	2,5
	TOPLAM	7.747.336	8.681.361	11.066.234	12.791.743	13.757.846	7,6

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Güney Afrika'nın makine ve aksamları ithalatındaki başlıca kalemler arasında ilk sırayı 8471 nolu GTİP'de bulunan "otomatik bilgi işlem makineleri" almaktadır. Ülkenin diğer önemli makine sektörü ithal kalemleri arasında ise; "dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.", "matbaacılığa mahsus baskı makineleri", "turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz tribünleri" gibi alt ürün grupları yer almaktadır. Dörtlü GTİP bazında makine ithalatındaki ilk beş kalem Güney Afrika'nın toplam makine ithalatının %37'sini oluşturmaktadır.

Tablo 17. Güney Afrika'nın Makine ve Aksamları İthalatındaki Başlıca Kalemler (Bin \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2008/2007 (%) Değişim
8471	OTOMATİK BILGI ISLEM MAKINELERİ, ÜNİTELERİ	1.491.861	1.470.817	-1,4
8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYICI, YÜKLEYICI VB.	1.216.963	1.196.073	-1,7
8443	MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKINELERİ, YARDIMCI MAKINELER	905.705	991.522	9,5
8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİGER GAZ TÜRBİNLERİ	562.249	890.204	58,3
8431	AGIR IS MAKINE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	421.466	578.299	37,2

8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BİLGİ İŞLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKİNE VE CİHAZLARIN AKSAMI	632.073	513.773	-18,7
8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	393.791	459.601	16,7
8483	TRANSMİSYON MILLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DISLİLER, ÇARKLAR	313.578	390.444	24,5
8426	GEMİ VİNÇLERİ, MAÇUNALAR, HALATLI VİNÇLER, DÖNER KÖPRÜLER	269.274	377.778	40,3
8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	358.485	374.672	4,5
8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	323.256	355.296	9,9
8481	MUSLUKÇU, BORUCU ESYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	362.570	349.249	-3,7
8421	SANTRİFÜJLE ÇALISAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	279.060	337.949	21,1
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	312.330	337.239	8,0
8430	TOPRAK, MADEN, CEVHERİ TAŞIMA, AYIRMA, SEÇME VB. İS MAKİNELERİ	221.455	337.108	52,2
	DİĞER	4.727.627	4.797.822	1,5
TOPLAM		12.791.743	13.757.846	7,6

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

C. TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DİŞ TİCARETİ

Güney Afrika, 2008 yılında ülkemizin 84. fasıl itibariyle makine ve aksamları sektörü ihracatında 48. sırada bulunmaktadır. 2008 yılında Güney Afrika'ya sektör ihracatımız 2007 yılına oranla %13, ithalatımız ise %10 azalmıştır. 2002-2008 yılları arasında ise; Güney Afrika ile Türkiye arasındaki makine ve aksamları dış ticaret hacmi 2003 ve 2008 yılları hariç artmıştır. Aynı zamanda dış ticaret fazlası, 2008 yılı içerisinde büyük oranda bir azalma göstermiştir. 2002-2008 döneminde, Güney Afrika'ya makine ihracatımız yaklaşık 4,7 katına çıkarken, Güney Afrika'dan makine ithalatımız 2,3 kat artış göstermiştir. Yine bu dönemde, Güney Afrika'ya en fazla makine ihracat artışımız 2007 yılında, bu ülkeden en fazla makine ithalat artışımız da 2004 yılında kaydedilmiştir.

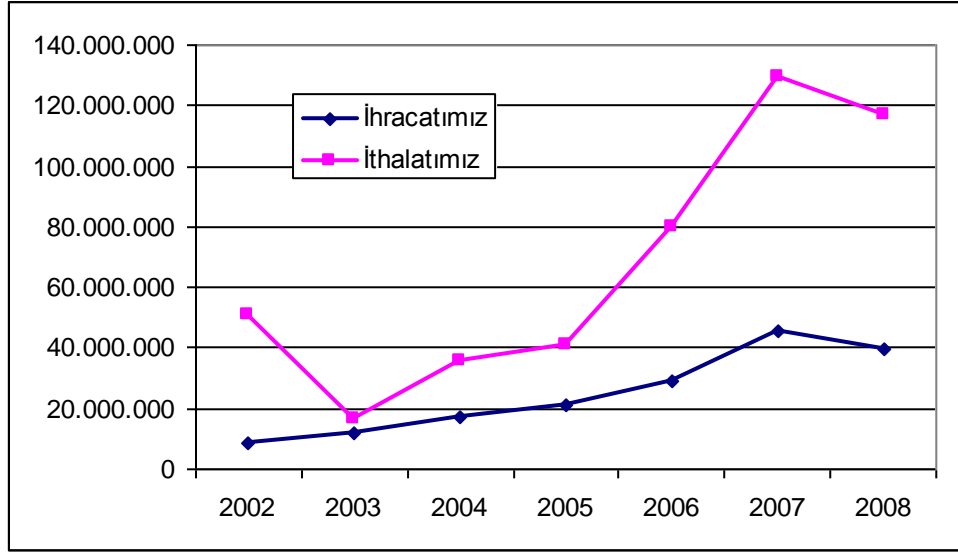
Son yıllarda ihracat artış oranlarımız yüksek seyretmesine rağmen bu ülkeden hala ciddi boyutlarda makine ithalatı gerçekleştirilmektedir. Nitekim 2002 yılında Güney Afrika'dan makine ihracatımız bu ülkeye makine ithalatımızın değer bazında %16,4'i kadar iken, 2008 yılına gelindiğinde bu oran %34'ye yaklaşmıştır.

Tablo 18. Türkiye ile Güney Afrika Arasındaki Makine ve Aksamları Dış Ticareti (\$ - 84. Fasıl)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
İhracatımız	8.360.533	11.589.991	17.238.159	21.074.451	29.324.974	45.845.823	39.793.673
İthalatımız	50.880.835	16.639.320	35.805.437	40.684.887	79.734.435	129.708.765	116.714.193
Dış Ticaret Hacmi	59.241.368	28.229.311	53.043.596	61.759.338	109.059.409	175.554.588	156.507.866
Dış Ticaret Dengesi	-	-5.049.329	18.567.278	19.610.436	-50.409.461	-83.862.942	-76.920.520
İhracat Değişim(%)		38,6	48,7	22,3	39,1	56,3	-13,2
İthalat Değişim(%)		-67,3	115,2	13,6	96,0	62,7	-10,0

Kaynak: TUIK verileri

**Grafik 2. Türkiye ile Güney Afrika arasında Makine ve Aksamları Dış Ticareti
(\$ - 84. Fasıl)**

Kaynak: TÜİK Verileri

1.1. Türkiye'nin Güney Afrika'ya Makine ve Aksamları İhracatı

Makine sektörü olarak incelendiğinde ihracatımızın 2008 yılında, 2007 yılına göre %13,2 azalarak 39,8 milyon \$ seviyesine gerilediği görülmektedir. 84. fasıl itibariyle sektör ihracatında önemli yer tutan kalemler ise dörtlü GTİP bazında incelendiğinde; 8422 nolu GTİP'de yer alan "yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makineler" ile 8450 nolu GTİP'de yer alan "çamaşır yıkama makineleri" kalemlerinin bu ülkeye makine ihracatımızda ilk iki sırada olduğu görülmektedir.

**Tablo 19. Güney Afrika'ya Makine ve Aksamları İhracatımızda Başlıca Kalemler
(\$ - 84.Fasıl)**

DÖRTLÜ GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	Değişim (%)
1	8422 YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	8.000.785	9.036.335	12,9
2	8450 ÇAMASIR YIKAMA MAKİNELERİ	11.614.706	5.931.498	-48,9
3	8429 DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	3.565.095	2.611.861	-26,7
4	8409 İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	3.451.748	2.225.906	-35,5
5	8462 METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, SATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	2.110.796	2.216.555	5,0
6	8418 BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	1.182.376	2.030.825	71,8
7	8413 SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	3.185.233	2.011.717	-36,8
8	8479 KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	256.649	1.662.626	547,8
9	8483 TRANSMİSYON MILLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DISLİLER, ÇARKLAR	1.206.216	1.587.172	31,6
10	8451 DOKUMA MADDELERİNİ YIKAMA, KURUTMA, ÜTÜLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	1.273.627	1.259.930	-1,1
11	8481 MUŞLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	1.815.391	1.204.968	-33,6

12	8421	SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	687.064	998.551	45,3
13	8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	1.575.506	835.333	-47,0
14	8477	KAUÇUK, PLASTİK EŞYA İMAL VE İŞLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	6.419	535.500	-
15	8455	METALLERİ HADDELEME MAKİNELERİ, BUNLARIN SİLİNDİRLERİ	140.570	522.740	271,9
16	8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	138.522	491.947	255,1
17	8465	AGAÇ, MANTAR, KEMİK, SERT KAUÇUK, PLASTİK VB. İŞLEME MAKİNELERİ	362.102	444.593	22,8
18	8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	242.356	425.054	75,4
19	8431	AGIR İŞ MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	257.280	385.635	49,9
20	8437	TOHUMLARI TEMİZLEME, AYIRMA, ÖĞÜTME, İŞLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	1.269.834	362.785	-71,4
		DİĞERLERİ	3.503.548	3.012.142	-14,0
TOPLAM			45.845.823	39.793.673	-13,2

Kaynak: TÜİK Verileri

1.2. Türkiye'nin Güney Afrika'dan Makine ve Aksamları İthalatı

Makine sektör toplamı itibarıyla Türkiye'nin Güney Afrika'dan ithalatı, 2008 yılında bir önceki yıla göre %10 azalarak 116,7 milyon \$ olarak gerçekleştirmiştir. Güney Afrika'dan en fazla ithal edilen mal grubu, 112,6 milyon \$ ile 8421 nolu GTİP'de yer alan "santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları" dır (Tablo 20). 2008 yılında Türkiye'nin Güney Afrika'dan 84. fasıl itibarıyla en fazla ithal ettiği ürün grubu, %96 pay ile yine "santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları"dır. "sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri" ile "içten yanmalı, pistonlu motorların aksam ve parçaları" diğer önemli ithal kalemlerimiz arasında bulunmaktadır (Tablo 20).

Tablo 20. Güney Afrika'dan Makine ve Aksamları İthalatımızda Başlıca Kalemler (\$ - 84.Fasıl)

DÖRTLÜ GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	Değişim (%)
1	8421 SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	112.186.219	112.619.955	0,4
2	8413 SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	525.260	798.764	52,1
3	8409 İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	10.446.813	749.208	-92,8
4	8474 TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	4.234.501	724.017	-82,9
5	8483 TRANSMİSYON MILLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DISLİLER, ÇARKLAR	683.991	612.290	-10,5
6	8482 HER NEVİ RULMANLAR	111.559	235.537	111,1
7	8484 METAL TABAKALI CONTALAR, CONTA TAKIM VE GRUPLARI	222.935	228.447	2,5
8	8443 MATBAACILIGA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	98.536	176.222	78,8
9	8424 SIVI, TOZLARI PÜSKÜRTMEYE, DAGITMAYA MAHSUS MEKANİK CİHAZLAR	0	123.400	0,0

GÜNEY AFRİKA ÜLKE NOTU

10	8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	200.592	87.082	-56,6
11	8466	(84.56-84.65)DE Kİ MAKİNELARIN AKSAM-PARÇALARI	9.026	84.215	-
12	8442	MATBAA LEVHA, SİLİNDİR VE TABEDİCİ UNSURLARI HAZIRLAYAN MAKİNA, CİHAZ VE MALZEME;	0	82.963	-
13	8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, İSİ, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	16.983	36.447	114,6
14	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	50.036	33.469	-33,1
15	8477	KAUÇUK, PLASTİK EŞYA İMAL VE İŞLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	33.577	29.122	-13,3
16	8451	DOKUMA MADDELERİNİ YIKAMA, KURUTMA, ÜTÜLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	0	19.891	-
17	8407	ALTERNATİF-ROTATİF KIVILCIM ATEŞLEMELİ, İÇTEN YANMALI MOTORLAR	0	12.482	0,0
18	8439	KAGIT HAMURU, KAGIT, KARTON İMALİNE MAHSUS MAKİNE VE CİHAZLAR	7.839	10.337	31,9
19	8433	HASAT, HARMAN, BIÇME; ÜRÜNLERİ AYIRMA, TEMİZLEME MAKİNE, CİHAZLARI	0	8.510	-
20	8468	LEHİM VE KAYNAK YAPMAYA MAHSUS MAKİNE VE CİHAZLAR	4.835	7.937	64,2
		DİĞERLERİ	876,063	33.898	-96,0
TOPLAM			129.708.765	116.714.193	-10,0

Kaynak: TÜİK Verileri

GÜNEY AFRIKA İLE TİCARETTE BİLİNMESİ GEREKEN BAZI KONULAR- SORUNLAR

Gümrük Tarifeleri ve Vergiler

Dünya Ticaret Örgütü kuralları ve Uruguay Round uyarınca Güney Afrika tarife yapısını yeniden düzenlemiş, tarife kategorilerini 80 değişik seviyeden sekize indirmiştir. Tarifeler genelde sıfır ile %30 arasında değişmektedir. Özellikle tekstil sektörü ve otomotiv sektöründe istisnalar bulunmaktadır. Güney Afrika ithalatında Gümrük Vergileri'nin dışında %14 KDV uygulaması bulunmaktadır. İthalatta KDV uygulaması SACU üyesi dört ülke haricindeki bütün ülkelerden yapılan ithalatta bulunmaktadır. Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU) çerçevesinde Botswana, Lesotho, Namibya ve Svaziland ile Güney Afrika arasında gümrük birliği bulunduğu için söz konusu dört ülkeden yapılan ithalatta Gümrük Vergisi bulunmamakta, sadece %14 oranındaki KDV ödenmektedir. Diğer ülkelerden yapılan ithalatlarda ise Gümrük Vergisi ve KDV tahsil edilmektedir.

İthalat için gerekli belgeler

Konsimento, Mense şahadetnamesi, Ticari fatura, ithalat ruhsatı, sigorta sertifikası, proforma fatura.

Güney Afrika, anti dumping uygulamaları konusunda, anti-dumping soruşturması uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır.

Çok Tarafli Ticaret Anlaşmaları ve Preferanslar

11 Aralık 1969 tarihinde Güney Afrika, Botswana, Lesotho, Namibya ve Svaziland arasında gümrük birliği anlaşması (SACU) bulunmaktadır. 1 Mart 1970 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dünyadaki en eski gümrük birliklerinden birisidir. 2002 yılında atfedilen ve 1 Temmuz 2004'de yürürlüğe giren yeni SACU anlaşmasıyla önemli değişikliklere uğramıştır. Sekreteryaya Namibya'da bulunmaktadır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları ve Tercihli Ticaret Anlaşmaları

TDCA – Avrupa birliği ile Güney Afrika arasında müzakereleri tamamlanan ve 1 Ocak 2000 itibariyle yürürlüğe giren anlaşma uyarınca taraflar belirlenen geçiş süreci sonrasında serbest ticareti hedeflemektedir.

Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC), 1 Ocak 2000'de yürürlüğe giren anlaşma uyarınca sahra altı Afrika bölgesinde bulunan 14 Afrika ülkesi Angola, Botswana, Dem. Kongo Cum., Lesotho, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Mozambik, Namibya, Güney Afrika, Svaziland, Tanzania, Zambiya, Zimbabwe) arasında ticaretin serbestleştirilmesi öngörülmektedir. Anlaşma kapsamında Güney Afrika SADC ülkelerinden yapılan ithalatta Gümrükleri büyük oranda indirmiştir.

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi kapsamında Avrupa Birliği, Norveç, İsviçre, Rusya ve Türkiye, Güney Afrika'ya karşılıksız olarak tarife indirimleri uygulamaktadır.

AGOA, Afrika Büyüme ve Fırsatlar Yasası uyarınca Güney Afrika, ABD'ye tercihli ticaret imkanına sahiptir.

50.000 Randın üzerindeki ithalat için ithalatçının Döviz Kontrol Formu A'yı doldurması gerekir. İthalata uygulanan gümrük vergisi birçok mal için %40'ın altındadır. Ayrıca DTÖ'nün belirlediği kurallar ve ülkenin taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde bu oranlar aşamalı olarak aşağı çekilmiştir.

İzne Tabi Mallar

- * 2000 Randın üzerindeki banknotlar
- * Altın külçe
- * Ayakkabı
- * Bazı mineraller, bazı kimyasallar
- * Bitki ve tohum
- * Bitümen ve asfalt
- * Cinsi tükenmekte olan bitki ve vahşi hayvan türleri ve bunlardan yapılan mamuller
- * Çay
- * Çiçek, meyve, bal, margarin ve bitkisel yağlar gibi bitkisel mamulleri
- * Eski tekstil ve kıyafet
- * Her türlü kullanılmış malzeme ve hurda
- * İlaç
- * İşlenmemiş altın
- * Kahve
- * Kauçuk ve ürünleri
- * Kumar makineleri
- * Malt
- * Para ve pul koleksiyonları
- * Petrol
- * Radyoaktif kimyasal elementler
- * Silah ve bombalar
- * Sarap
- * Seker
- * Yeni ve kullanılmış oto lastiği

G.Afrika'ya Yatırım Kararını Etkileyebilecek Bazı Etmenler

Siyasi istikrar ve devam eden reform süreci, gümrük birliği, serbest ve tercihli ticaret imkanı, hakim stratejik konum, zengin hammadde rezervleri, ucuz iş gücü, ucuz elektrik, yabancı şirketlere döviz kısıtlamasının olmaması, gelişmiş finans, bankacılık ve iletişim altyapısı, liman olanakları

Vergi Teşvikleri

Fabrika binaları için 5 yıl, imalathaneler için 20 yıl boyunca vergi muafiyeti Otel binaları için 20 yıl boyunca vergi muafiyeti verilebilir. Diğer gayrimenkuller amortize edilememektedir.

Diğer taşınabilir ve hakiki mallar değişken dönemler için amortize edilebilir (ort. 3-6 yıl) Fikri mülkiyetler, patent, yeni buluş ve markalar 20 yıl, tasarımlar ise 10 yıl boyunca amortize edilebilir. Belirli kıstaslara uygun büyük projelere özel bir stratejik sanayi teşviği verilmektedir.

Diğer Teşvikler

Üretim, turizm, bazı hizmetler, bilim ve iletişim teknolojisi, katma değeri yüksek tarım projeleri, tarımsal işleme, yeniden dönüşüm, biyoteknoloji sanayileri, su kültürü ve kültürel sanayiler dalında yeni projeler ya da mevcut projelerin geliştirilmesini planlayanlar için küçük ve orta ölçekli işletmeler geliştirme programı (SMEDP) kapsamında vergisiz teşvikten yararlanabilir. SMEDP üç programa hizmet eder; Stratejik Yatırım Programı (SIP), Beceri Destekleme Programı (SSP) ve Yabancı Yatırım Tesviği'dir (FIG).

Yeni ya da ek üretim kapasitesinin yaratılması için Sanayi Geliştirme Kurumu'ndan rekabet edebilir ve riske bağlı oranlarda finansman sağlanabilir. Hükümet ve özel sektörle sözleşmeler yapan girişimcilerin (yıllık cirosu 1 milyon Rand'dan büyük olan)

kısa vadeli finansman ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik Sanayi Geliştirme Kurumu tarafından desteklenen finans programı mevcuttur.

Turistik tesislerin geliştirilmesi ve yenilenmesi için rekabet edebilir ve riske bağlı oranlarda finansman sağlanabilir.

İhracat Teşvikleri

Sermaye malları ve hizmetlerin ihracatı için IDC kredi imkânı sunar. İhracat Pazar araştırması, ihracata yönelik ticari heyetler, Güney Afrika'dan ithalata yönelik ticari heyetler ve fuar masraflarını bazı koşullarda destekler. Yeni ihracat pazarları geliştirmek için Ticaret ve Sanayi Bakanlığı-DTI hibe şeklinde destek vermektedir. İhracata yönelik üretimler için yapılan ithalata ödenen gümrük vergisi, tekrar talep edilebilir.

Sorunlar

Gümrük vergilerinin yüksekliği nedeniyle bazı Türk firmaları doğrudan yatırım yaparak faaliyet göstermektedir. Zorlu Grubu, Pretoria yakınlarında 8000 metrekare alan üzerine kurduğu fabrikada Korteks markasıyla perde üretmektedir. Uludağ Tekstil ve Sesli Battaniye'nin G. Afrika'da faaliyetleri vardır. Özkar İnşaat ve Sanayi Ticaret yönetim danışmanlığı ve müşavirlik hizmetleri vermektedir. Western Cape Eyaleti'nde Cankurtaran Holding Conti markasıyla elektrikli süpürge, Ahlesa ise battaniye üretmektedirler. Türkiye'de ise 2003 Haziran itibarıyla kayıtlı sadece bir tek Güney Afrika firması vardır. Kayra Yayıncılık Dağıtım Pazarlama Ticaret Ltd. firması 2000 yılında İçel'de 108 milyar TL sermayeyle kurulmuştur ve ticaret alanında faaliyet göstermektedir. Ayrıca elektrikli ev aletleri, tekstil, turizm, ticaret ve gıda sektörlerinde çeşitli Türk firmaları Güney Afrika pazarında faaliyet göstermektedir. Bu yatırımların toplam değeri 60 milyon dolar civarındadır.

Görüş ve Önerileri

Türk firmalarının G.Afrika piyasasında kısa dönemli değil en az 10 yıllık bir strateji izlemeleri ve uzun vadeli planlamalarla pazarda sağlam bir yer edinmeleri gerekmektedir. Ayrıca, son dönemde güvenliği tehdit eden gelişmeler nedeniyle ülkeden kaçma eğiliminde olan beyaz kökenli sermayenin İstanbul'a çekilmesi de hedeflenmelidir. Güney yarımkürenin kalkınmışlığın çeşitli evrelerindeki Avustralya, Okyanusya, Afrika, Mercosur gibi pazarlarına hitap etmek için elverişli bir konumda olan Güney Afrika, hem büyük ölçekli firmalar hem de KOBİ'ler tarafından incelenmesi gereken fırsatlar sunmaktadır.

Birçok köklü firmada uluslararası ticaret deneyimi ve etik kavramı oturmuştur. Ancak ticarete yeni atılan firmalarla zaman zaman sorunlar yaşanabilmektedir. Bu nedenle bir Güney Afrika firması ile ciddi bir ticari ilişkiye girmeden önce bu ülkenin Büyükelçiliği ile temas kurularak ilgili firmanın kayıtlı ve faal olup olmadığının araştırılması gerekmektedir.

YARARLI ADRES VE LİNKLER**(T.C. PRETORIA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ)****EMBASSY OF THE REPUBLIC OF TURKEY****OFFICE OF THE COMMERCIAL COUNSELLOR**

Posta Adresi : 1067 Church Street, Hatfield, 0083, Pretoria
 Fiziki Adres : P.O. Box 56014 Arcadia, 0007, Pretoria
 Telefon : +27 12 342 6051
 Faks : +27 12 342 6058
 E-mail : dtpre@global.co.za
 Web : <http://www.musavirlikler.gov.tr>

(GÜNEY AFRIKA İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ)**STATISTICS SOUTH AFRICA**

Head Office Switchboard

Telefon : +27 12 310 8911 - 310 8600
 Faks : +27 12 310 8500
 E-mail : info@statssa.gov.za
 Web : <http://www.statssa.gov.za>

(GÜNEY AFRIKA MERKEZ BANKASI)**CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA**

Posta Adresi : P.O. Box 427, Pretoria, 0001
 Fiziki Adres : 370 Church Street, Pretoria 0002
 Telephone : +27 12 313 3911
 Faks : +27 12 313 3197 – 313 3929
 Web : <http://www.reservebank.co.za>

(GÜNEY AFRIKA TİCARET VE ENDÜSTRİ BAKANLIĞI)**REPUBLIC OF SOUTH AFRICA DEPARTMENT OF TRADE AND INDUSTRY**

Posta Adresi : Private Bag X84, Pretoria, 0001
 İletişim Adresi : 77 Meintjies Street, Sunnyside, Pretoria, 0002
 Tel : +27 12 394 9500
 Fax : +27 12 394 9501
 Web : <http://www.thedti.gov.za>

(GÜNEY AFRIKA GELİRLER SERVİSİ)**(SOUTH AFRICAN REVENUE SERVICE)**

Posta Adresi : Lehae La Sars, 299 Bronkhorst Street,
 Nieuw Muckleneuk, 0181 Pretoria
 İletişim Adresi : Private Bag X923, Pretoria, 0001
 Tel : +27 12 422 4000
 Fax : +27 12 422 5181
 Web : <http://www.sars.gov.za>

KAYNAKLAR

- ❖ T.C. Pretoria Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Yıllık Raporu, Haziran 2008
- ❖ İstanbul Ticaret Odası, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Şubesi “Güney Afrika Ülke Raporu”, Ağustos 2006
- ❖ “Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ticari – Ekonomik İlişkileri”, DTM, Haziran 2008
- ❖ CIA – The World FactBook - Tunisia
- ❖ TÜİK Verileri
- ❖ Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü Verileri
- ❖ Economist (www.economist.com/countries/southafrica/)